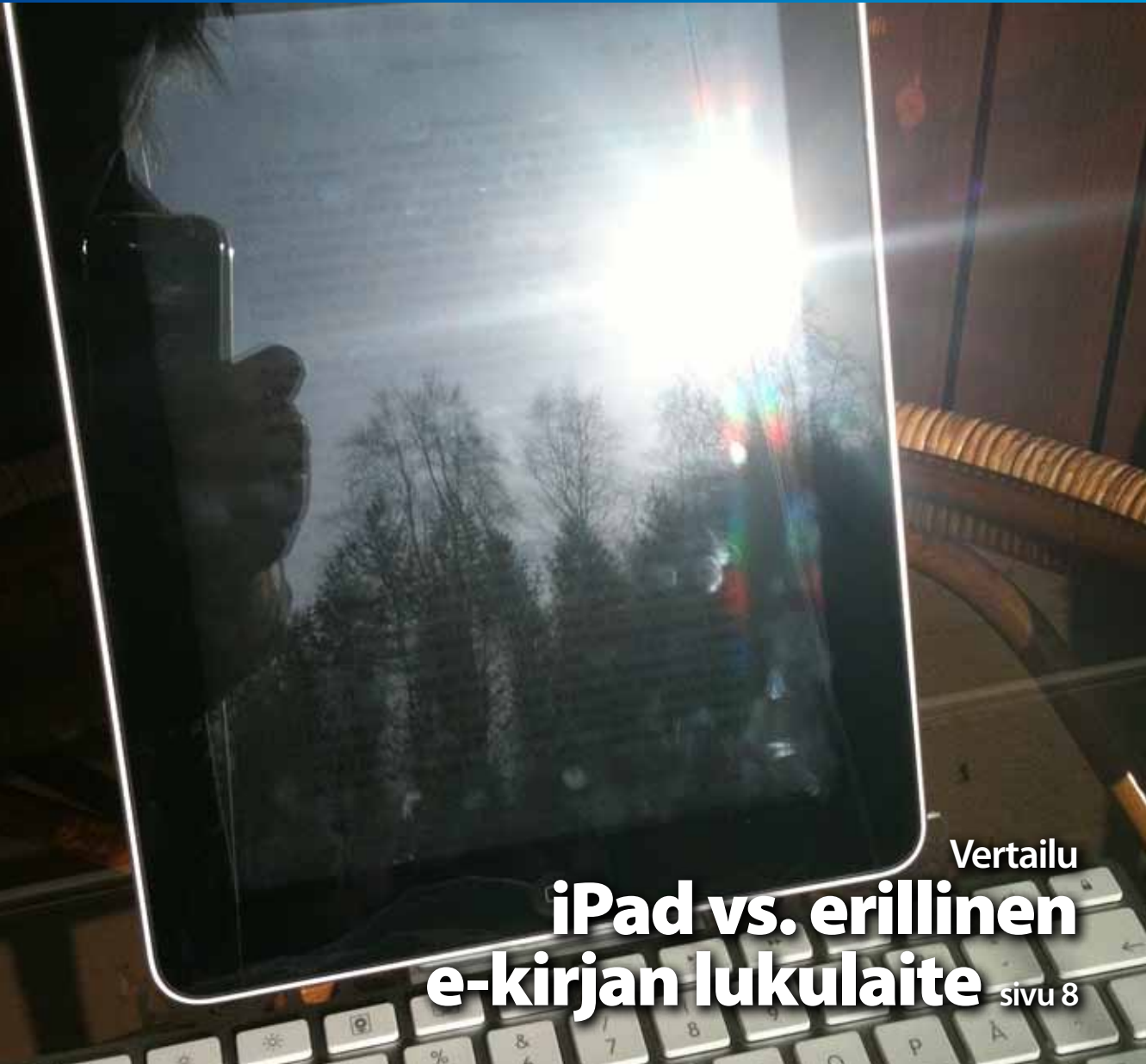

Kotapora

1/2011

SUOMEN APPLE-KÄYTTÄJIEN YHDISTYKSEN JÄSENLEHTI

Tulevaisuuden "Mac" • iPad vs. erillinen e-kirjan lukulaite • iDay Oulu 6.8.2011 • Tapahtumakalenteri

Vertailu
**iPad vs. erillinen
e-kirjan lukulaite** sivu 8

fidisk

Tiedostopalvelin, WWW-sivut ja sähköpostilaatikko

Kotapora-jäsenlehti

Uutisia, artikkeleita ja kalenteri

Tarjouksia ja alennuksia

Ajankohtaisia tietoja Kotaporan ilmoituksissa sekä fimUG ry:n www-sivuilla

AppleGarden

Jäsenoikeuksilla pääset AppleGardenin tiedostoalueille, jossa on laaja kokoelma vanhoja Mac-ohjelmia Mac OS 9:ään ja aiempiin käyttöjärjestelmiin.

Lisätietoja WWW-sivuilla

<http://fimug.fi/jasenedut>

Kotapora 1/2011

Pääkirjoitus.....	3
Tulevaisuuden "Mac".....	4
fidiskin kesä- ja syysuolto 2011.....	7
iPad vs. erillinen e-kirjan lukulaite.....	8
iDay Oulu 6.8.2011.....	12
Tapahtumat.....	15

KOTAPORA

Päätoimittaja Mirko Nieminen
Toimitussihteeri Pia Parkkonen
Taiteija Pirta Mikkola
Sähköposti sihteeri@fimug.fi
Julkaisija fimUG ry., Helsinki
 ISSN 1236-3960, 19. vuosikerta
Painos 1400 kpl, 16 sivua
Painopaikka Fram Oy, Vaasa

KOTAPORAN ARKISTO

Numerosta 1/2005 lähtien kaikki Kotaporat ovat fimUG ry:n www-sivuilla ja uusimmat numerot ovat tarjolla myös Kotaporan Podcast-syötteessä. Vanhempia Kotapora-arkistoituna AppleGardenin fimUG Kotapora-alueelle.

fimug.fi/kotapora

MEDIATIEDOT

Suomen Apple-käyttäjien yhdistys fimUG ry. tarjoaa edullista mainostilaa Hopeinen Omena-keskustelupalstalta ja Kotapora-jäsenlehdessä. Lehti ilmestyy toistaiseksi kerran vuodessa.

Keskustelupalstan ja lehden kautta tavoitat tuhansia suomalaisia Apple-käyttäjiä. Ostamalla ilmoitustilaa yhdistyksen julkaisuista tuet myös Hopeisen Omenan ja yhdistyksen toimintaa ja suomalaista Apple-kulttuuria. Yhdistyksen yhteisöjäsenillä on lisäksi oikeus osallistua Hopeisen Omenan keskusteluihin yrityksen nimellä.

Ota yhteyttä fimUG ry:n järjestösihteeri Pia Parkkoseen ja pyydä tarjous kampanjasta.

fimug.fi/mediakortti

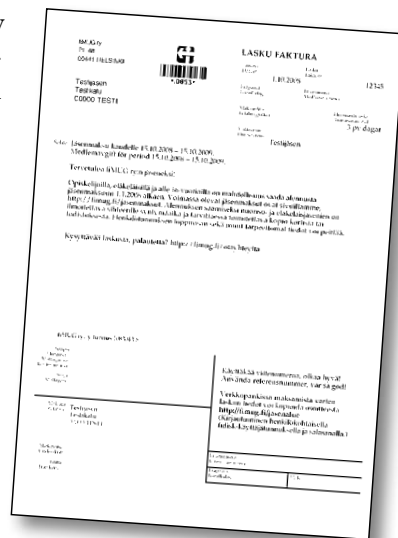
Jäsenmaksulaskut jäsenalueella

Syksyllä 2008 fimUG ry:n www-sivuilla avattiin jäsenalue. Jäsenmaksulaskun lisäksi alueelta näkee myös liittymispäivämäärän. Se ja edellinen maksettu jäsenkausi vaikuttavat seuraavan jäsenmaksun eräpäivään.

Jäsenalueelle on päivitetty 1.1.–31.12.2011 erääntyvät jäsenmaksut. Oman jäsenmaksun voi suorittaa joko eräpäivään mennessä tai etukäteen muuttamalla eräpäivään. Jos maksua ei ole suoritettu jäsenalueella näkyvään eräpäivään mennessä, lasku lähetetään jäsenrekisterissä olevaan koti- tai laskutusosoitteeseen. Kirjeenä lähetetyn laskun maksuaika on kaksi viikkoa.

Jäsenalueelle kirjautumiseen käytetään fidisk-käyttäjätunnusta ja salasanaa.

Jos tarvitset kopion jäsenmaksulaskusta, ota yhteyttä järjestösihteeri Pia Parkkoseen. Hän palvelee sinua myös kaikissa muissa jäsenrekisteriin ja -maksuihin liittyvissä asioissa.

<http://fimug.fi/jasenualue>

Puheenjohtajan tervehdys

Kädessäsi on yhdistyksen lehden Kotaporan paperiversio. Päätös paperilehden säännöllisen julkaisun lopettamisesta tehtiin osin taloudellisista syistä ja osin siksi että Hopeisen omenan keskustelupalstojen vetovastuu siirtyi yhdistyksen aktiivien harteille. Toivottavasti olemme kuitenkin jonkun puun säästäneet tällä ratkaisulla.

Maailma on muuttunut siitä kun fimUG perustettiin, silloin ei ollut laajakaistaa eikä internetiä siinä muodossa kun sen nykyään tunnemme. Ongelmien ilmaantuessa ei googleteltu vaan turvauduttiin osaavamman toverin apuun. Yhdistyksen AppleGardenista oli myös mahdollista hakea ohjelmia puhelinmodemin avulla – Mac App Storesta ei silloin ollut tietoaakaan.

Se että kädessäsi on nyt paperilehti kertoo että jotkut asiat kuitenkin kestävät. Esimerkiksi kirja on erinomainen käyttöliittymä, se kuluttaa vähän energiaa, on heti käytettävissä ja kestää vähän kastumistakin – kirjoituskoneella taasen voi tulostaa reaaliajassa. Myös ihminen käyttöliittymänä on ylivoimainen – yhdistystoiminta on kokenut suuria muutoksia erilaisten sosiaalisten verkostojen ja tarjolla olevan informaation myötä mutta edelleen ihmisten liittyessä yhteen tapahtuvat ne suuret muutokset ja uudet ideat saavat tulta alleen. Viimeaikaisten maailman tapahtumien myötä on käynyt ilmi että erilaiset virtuaaliset verkostot voivat edesauttaa muutosten tapahtumista mutta todelliset muutokset tapahtuvat ihmisten yhteistyön voimin. Toisaalta suomalaisten pelikehittäjien viimeaikainen huikkea menestys kertoo siitä mitä ihmiset voivat yhdessä saada aikaan vähän rauhanomaisemminkin.

Niinpä kehotankin kaikkia osallistumaan yhdistyksen tapahtumiin, kursseille ja halutesaan tulemaan mukaan yhdistykseen toimintaan rakentamaan tulevaisuutta. Jokainen yhdistyksen jäsen on tärkeä – yhdessä meissä on voimaa.

Jan Noponen
puheenjohtaja

ps. Yhdistyksen lehden Kotaporan nimeä on useasti ihmetelty. Omenassa on siemenkota ja me pureudumme Apple-universumin perimmäisiin syvyyksiin, joten eiköhän nimi ole ihan sopiva...

Tulevaisuuden

”Mac”

Macintosh 2010

Macintosh on yksi maailman kalleimpia paperisimulaattoreita. Tämä yksinkertainen ajatus on tehnyt siitä myös helppokäyttöisimmän ja luonnolliselta tuntuvan tietokoneen.

Macintosh on sympaattinen kuin linnunpönttö, josta lähtevien narujen päistä löytyvät näppäimistö ja oudon näköinen yksipainikkeinen rasia, joka muistuttanee erehdyttävästi erästä pientä jyrsijää.

Pöntön ohjelmat ovat parhaimmillaan yksinkertaisia ja helppoja, jopa leikkikalunomaisia työkaluja tiedon muokkaamiseen. Hauska symboliikka kuten paperit, kansiot ja roskapönttö piristävät päivää kummasti. Ja sitten se ros kis vielä pullistuu!

Onko Macintosh näin ollen loppuun kehitelty tuote, ilman mainittavampaa tulevaisuutta valitsemallaan linjalla? Joudutaanko helppokäyttöisestä ja tutusta työpöytämetaforasta luopumaan kehityksen jatkuessa? Onko näppäimistö-hiiri-näyttö-yhdistelmä paras tapa kommunikoida tietokoneen kanssa?

Ei, ei ja ei

Tekniikan kehittyessä voidaan Macin työpöytä- ja paperimetaforia kehitellä eteenpäin ehkä loputtomasti. Eikä vain toiminnallisesti kuten Järjestelmä 7.0 tulee tekemään, vaan myös teknisesti. Näppäimistö ja hiiri jäävät historiaan ehkä pikemmin kuin uskoisimme — kahden vuoden kuluttua molemmat edustavat vanhentunutta teknologiaa, kuten myös kuvaputkeen perustuvat näytöt.

Järjestelmä 7.0 ei tunne enää kuin MultiFinderin, joten jokainen dokumentti on vain joko pieni ikoni tai avattu ikkuna. Tulostus tapahtuu viemällä dokumentin ikoni kirjoitin ikoniin, kirjasinmet asennetaan järjestelmätiedostoon viemällä kirjasinikoni järjestelmäikoniin jne. Macin käyttö muuttuu 7.0:n myötä entistäkin intuitiivisemmaksi.

Raahattava Macintosh Portable toi meille ohjauspal-

lon (track ball) hiiren tilalle, mutta kolmannet osapuolet ovat keksineet jo monia muita korvaavia, tavalla taikka toisella parempia hiiren ja pallon korvaajia.

Kosketusnäyttö muuttaa Macin

Mikä tulee olemaan lopullinen tapa kursorin ohjaamiseen? Onko se hiiri, ohjauspallo, ohjausrulla, tabletti vai mikä? Luonnollisella tavalla paperimetafora menee pidemmälle ja siihen liitetään kynä, joka tulee fyysisesti käyttäjän käteen. Tarkoitetaan siis kosketusnäyttöä.

Kosketusnäyttöä on toki yritetty aikaisemminkin, mutta työasento on huono ja käsi väsy näyttöä tökkiessä. Myöskään sovellukset eivät ole olleet mukana osoitteluideassa. Suurella rummutuksella markkinoille tuodut kosketusnäytöt ovatkin hävinneet markkinoilta äänettä. Parhaiten muistanemme Hewlett Packardin massiivisen mainoskampanjan.

Miksi kosketusnäyttö sitten olisi parempi Macintoshin kanssa? Koska Macintosh perustuu lähes pelkästään eri paikkojen osoittamiseen näytöllä. Mutta eikö ole epä-mukavaa ja raskasta osoittaa näyttöä kynän tapaisella? Kyllä, jos näyttö on pystyssä.

FlatMac

Ratkaisu on siis litteä näyttö, joka kaadetaan pöydälle. Työskentely alkaa siis todellakin muistuttaa paperin ja kynän yhdistelmää. Yritä kuvitella mielessäsi Macin näyttöä vaakatasossa ja hiiren tilalle kynää tai hätäta-pauksessa omaa sormeasi, jolla suoraan näytöllä ohjaat kursoria. Aika veikeetä, vai mitä?

Uskon siis litteään kosketusnäyttöön, joka makaa pöydällä kuin paperi. Kursoria liikutellaan omalla sormella tai tarkkuuta tarvittaessa jollain terävällä tikulla. Entä näppäimistö sitten?

Näppäimistöjä on kahdenlaisia. Erillisiä, jotka liitetään johdolla FlatMaciin tai mikäli näppäimistö on johdoton, niin sitten vain aletaan käyttää. Toinen näppäimistö on ehkä hiukan yllättävämpi — näyttönäppäimistö. Käy-

Severi
-89

Pieni FlatMac, oikealta nimeltään Macintosh OK. Laitteen mitat ovat 20 cm x 14 cm x 2 cm ja se painaa noin puoli kiloa. Näyttö 1:1 Macintosh Plussan näyttö.

tämme vain kosketusnäyttöä hyväksemme ja luomme näppäimistön näytölle. Sitten vain näppäillään näytöllä olevaa näppäimistöä.

KaunOCR

Mutta myös ohjelmistot, kuten oikoluku ja tekoäly kehittyvät yhdessä OCR:n (optical character recognition) ja puheen tunnistuksen kanssa. Näin saamme kaksi tekstitiedon syöttötapaa lisää. Toinen niistä on yksinkertaisesti puheentunnistus, joka muuttaa sisäänrakennettuun mikrofoniin puhutun tekstin tekstitiedoksi.

Ehkä hausempi ja innovatiivisempi on kaunokirjoitustulkki. Kaunokirjoitustulkki on näppäimistön tapaan näytölle ilmestyvä apuväline, jossa paperi vierii alta pois samalla kun kirjoitat tikulla siihen tekstiä. Kirjoitat siis vain kaunokirjoitusta paikallaan ja käden sijasta liikkuu kuvitteellinen paperi. Älyllä varustettu oppiva kirjaintunnistusohjelma muuttaa kaunokirjoituksen tekstitiedoksi.

Tulevaisuuden FlatMac on siis pelkkä näyttö, johon saa liitettyä erilaisia lisäkkeitä aina tarpeiden mukaan. Mutta myös pelkkä näyttö toimii täysiverisenä tietokoneena. Entä massamuistit?

FlatMacissä on mielettömästi muistia, ainakin 20 megaa, ehkä sata. Muisti on tavalla taikka toisella varmistettu siten, että tieto säilyy muistissa vaikka laite olisi suljettu. Ohjelmat voi ostaa ROMmeilla tai ladata levykkeiltä, sillä ulkoisia kiintolevyjä tai lisälevyasemia laitteeseen voi tietenkin liittää vapaasti. Lisäkorteja tarvitseva liittää lisäkorttilaatikon ja parempaa näppäimistöä tarvitseva fyysisen näppäimistön.

Flat-filosofia

Perus FlatMac on tietenkin jokaisella ja se korvaa sellaisenaan paperit ja kynät, kalenterit ja kellot. FlatMaccejä on muutamaa eri kokoa hieman käyttäjän arvostuksista riippuen. Joku haluaa tasku-, toinen A3-kokoisen.

Kotona ja työpaikalla odottavat kiintolevyt, tietoli-

kenneyhteydet ja muut tarvittavat lisukkeet, joihin laite liitetään. Näin käytössä on oma kone omilla virityksillä ja se toimii työpaikalla, kotona, työmatkalla ja lomalla aina optimaalisella tavalla optimaalisessa kokoonpanossa.

Konttoreissa on käytössä pystyn A4-arkin kokoiset varren päässä kiikuteltavat näytöt, fyysinen hiiri ja näppäimistö. Näin näytön voi aina siirtää sopivaan paikkaan tai pois tieltä. Myös langaton näppäimistö ja hiiri ovat helposti siirrettävissä sivuun tai pöytälaatikkoon.

Insinööriyöasemina toimivat jättimäiset AO-kokoiset FlatMacit, jotka vähitellen yleistyvät hintatason laskiessa myös konttoreissa. Piirtäminen tapahtuu jonkin verran piirustuslautatyöskentelyä muistuttaen näillä valtavilla kosketusnäyttöillä. Kuvitelkaa huviksenne miten helpo suunnittelu on mittatarkoilla litteillä näyttöillä. Mitään hiiriä, tabletteja tai muita tilpehöörejä ei tarvita.

Kerro, kerro kuvastin

Koska sitten saamme FlatMacin käyttöön. Ehkemme omenamerkillä saa ikinä, mutta vastaavia laitteita on kahden vuoden kuluttua markkinoilla. Jo nyt koko teknologia on olemassa, aina langattomista näppäimistöistä litteisiin kosketusnäyttöihin. Kyse on lähinnä teknologian käyttöön ottamisesta.

Otan mielelläni vastaan FlatMaccia koskevia kommentteja ja kehitysehdotuksia. Myös kaikki muu posti on tervetullutta.

Virustilanteesta 1989

Varokaa virusta!

Viruksista ei voi varoittaa liikaa tai liian usein. Joudun omassa yrityksessäni virushyökkäyksen kohteeksi suunnilleen joka toinen kuukausi. Yleensä virukset ovat tulleet aivan tavallisista yrityksistä, joissa ne ovat saattaneet pesiä monia kuukausia ilman, että kukaan olisi huomannut. Tarkistakaa kaikki vieraat levykkeet, joita syötätte Macillenne ja tehkää virustutkimus jolla-

kin sopivalla ohjelmalla ainakin kerran viikossa. Vielä ei vaarallisia viruksia ole näkynyt, mutta kerta se on ensimmäinenkin. Voihan joku virus olla myös aikapommi eli tuhota kaikkien kovalevyt samana päivänä.

Nyt haluaisinkin osoittaa kiitokseni Quark XPress -ohjelmalle ja sen tekijöille Quark Inc:issä. Jokaisella kerralla kun olen saanut viruksen on sen paljastanut Quark XPress, joka käynnistyessään kertoo mikäli on saanut tartunnan. Tämä ominaisuus on hieno ja ainutlaatuinen vaikka sen tulisi olla kaikissa ohjelmissa. En käytä yhtään viruksia tarkkailevaa INIT-ohjelmaa, koska lukuisten muiden INITien kanssa ne usein aiheuttavat hämminkiä eli pommeja.

Jos kaikki ohjelmat Quarkin tapaan tarkkailisivat itseään ja huomaisivat välittömästi vieraiden resurssien eli virusten ilmestymisen eivät virukset pääsisi leviämään jotakuinkin ollenkaan – tietenkin joku älykäs idiootti keksisi keinon kiertää tätäkin, mutta ainakin se olisi hiukan vaikeampaa.

Kiitos!

Valittelin pari numeroa sitten etten ole saanut palautetta ja myös Jasminen mukana tulleen SUM-ohjelmiston vain Jasminen levyjä tukevasta kiintolevyparametristosta.

Erittäin ystävällisesti Jasminen maahantuoja TCT lähetti minulle levykkeellisen muiden kiintolevyjen parametritiedostoja, joten nykymiten pitäisi lähes minkä tahansa kiintolevyn tuhoutuneiden tiedostojen palauttamisen onnistua.

Kopioita ohjelmistosta voi pyytää minulta lähettämällä esimerkiksi tyhjän levykkeen ja palautuskuoren. ✨

Severi Virolainen

Kirjoittaja toimii toimitusjohtajana arkkitehtien tietotekniisiin tarpeisiin erikoistuneessa M.A.D. Oy:ssä Otaniemen teknologiakylässä. Kiinnostuksen kohteita ovat paitsi kolmiulotteinen suunnittelu, myös hypermedia, tietokoneavusteinen opetus ja digitoidun kuvan ja äänen käsittely.

Millaisen kurssin sinä haluaisit?

Ehdotuksia ja toiveita kurssien aiheiksi voit lähettää fMUG ry:n www-sivujen palautelomakkeella. Yhdistys etsii jatkuvasti myös vetäjiä ja paikkoja kurssien pitämiseen. Kurssit järjestetään omakustannushinnalla.

Lisätietoja tapahtumista saat myös järjestösihteeri Pia Parkkoselta, kts. yhteystiedot sivulta 14. tai <http://fimug.fi/otayhteytta>.

fidiskin

kesä- ja syyshuolto 2011

fIMUG ry:n ylläpito ja hallitus ovat pohtineet fidiskin kehittämistä kokouksessaan 28. kesäkuuta 2011 ja yhdistyksen jäseniltä saadun palautteen perusteella tärkeänä on pidetty levytilaa, mahdollisuutta pitää omia www-sivuja ja lisäksi shellikoneelle on ollut kohtuullisesti kysyntää. Tilastotietojen perusteella myös fidisk-sähköpostin käyttö on ollut suosittua. Palvelun edeltäjä, marraskuussa 1999 käyttöönotettu Virtuaalikorppu tarjosi alunperin jäsenille vain levytilaa, enimmillään 500 Mt väliaikaista siirtotarvetta varten ja myöhemmin myös tilaa www-sivuille.

Vuosina 2004 ja 2006 fidiskillä otettiin käyttöön myös ominaisuuksia, jotka ovat nykyään useimpien kohtuuhintaistenkin www-hotellien vakio-ominaisuuksia. Koska yhdistykselle ei ole mahdollista saati tarkoituksenmukaista kilpailla yritysten tai muiden yhteisöjen tuottamien palveluiden kanssa, yhdistyksen hallitus ja fidiskin ylläpito ovat päättäneet keskittyä fidiskin kehittämisessä jälleen ominaisuuksiin, joita muualta on hankalampi saada.

Kehitettävät palvelut ovat:

- fidiskin tiedostopalvelimelle lisää levytilaa, tarkempi ajankohta ilmoitetaan fIMUG ry:n www-sivuilla myöhemmin
- Nohtuneiden salasanojen vaihto ainakin vähän helpommaksi ja nopeammaksi (toteutettu syyskuussa 2011)
- OS X Lion -testikone jäsenten käyttöön, korvaa muun muassa vanhan shellikoneen
- Lisää fidiskin käyttöön liittyviä perusohjeita yhdistyksen www-sivuille
- Lisää yleishyödyllisiä ohjeita ja vinkkejä Hopeisen Omenan wikiin

Nämä jäsenedet yhdistys pystyy tarjoamaan jatkosakin kustannustehokkaasti kaikille yhdistyksen jäsenille. Levytilan edullisuus tosin edellyttää, että kukin fidiskin käyttäjä pitää tiedostoistaan varmuuskopiot omilla laitteillaan. Yhdistys ei vastaa tiedostojen säilymisestä fidiskillä.

Käytöstä poistuvat palvelut:

- MySQL- ja PostgreSQL-tietokannat
- PHP, Perl, Python ja Ruby
- Jabber-palvelin 2.7.2011 ja vanha wiki (Pakki) 6.7.2011

Palvelut poistuvat käytöstä tai siirretään OS X Lion -testikoneelle siten, että ensimmäisessä vaiheessa ei enää luoda uusia MySQL- tai PostgreSQL-tietokantoja. Olemassaolevat tietokannat toimivat toistaiseksi. Jos et ole varma, tarvitseeko sinun ryhtyä joihinkin toimenpiteisiin näiden muutosten takia, ota yhteyttä ylläpitoon. Vinkkejä www-hotellin valintaan voi lukea ja kysellä Hopeisesta Omenasta. *

fimug.fi/fidisk

fimug.fi/otayhteyttä
hopeinenomena.net

Käytä Hopeisessa Omenassa eri salasanaa kuin fidiskillä

Hopeisen Omenan wikissä ohjeita ja vinkkejä voivat päivittää kaikki Hopeisen Omenan keskustelijoina rekisteröityneet käyttäjät.

Huom! Älä käytä samaa salasanaa sekä fidiskillä että Hopeisessa Omenassa. Keskustelufoorumien ja vastaavien palveluiden erilliset salasanat kannattaa tallentaa Avainnippuun tai selaimeen, jolloin niitä ei tarvitse itse muistaa. Avainnippuun voi tallentaa turvallisesti myös fidiskin salasanan, jos olet suojannut omalla koneellasi olevan käyttäjätunnuksesi salasanalla.

hopeinenomena.net/wiki
fimug.fi/tunnukset

VERTAILU:

iPad vs. erillinen

iPad julkaistiin keuhällä 2010. Noin vuosi sen jälkeen kyseinen laite on ehtinyt jo saamaan paljon uusia ystäviä ja erilaisia käyttötapoja, sekä hiltattain jo toisen laitesukupolven. Yksi jo ensimmäisessä julkaisuutalaisuudessa esitelty käyttötapo oli kirjojen lukeminen. iPad on myös sähköinen lukulaite, jolla voidaan lukea niin e-kirjat kuin sähköiset lehdetkin. Kir-

jojen lukulaitteeksi ilmoittautuessaan iPad laajensi toimialaansa Kindlen ja muiden vastaavien lukulaitteiden reviiirille. iPadin on tarkoitus olla yleislaite, joka korvaa ne kokonaan. Vaan kuinka hyvin tuo homma iPadilta käytännössä onnistuu? iPad on kyllä mainio yleislaite, mutta onko siitä todella Kindlen kaltaisen erillisen lukulaitteen korvaajaksi?

Ennako-odotukset

Lähtötilanne on ainakin teoriassa iPadin kannalta lupaava. Sillä voi lukea e-kirjojen lisäksi sähköisiä aikakauslehtiä, pdf-tiedostoja, nettisivuja ynnä muuta. Sen lcd-näyttö on huippuluokkaa. Väri näyttönsä ansiosta kuvat näyttävät iPadissa paremmilta kuin esim. Kindlessä, jossa on vain harmaasävyjä toistava hidas e-Ink -näyttö.

Kindle ja muut vastaavat lukulaitteet soveltuvat vain yhden asian tekemiseen, eli e-kirjojen lukemiseen. Useimmiten niillä voi kuunnella myös mp3-muotoista musiikkia, mutta siinä se sitten onkin. Näyttö ei vie paljoa virtaa, mutta taustavaloa ei ole, joten se vaatii aina valoa lukemista varten.

iPad

Ensintuntuma iPadiin lukulaitteena on ennako-odotusten mukainen. iPadin näyttö on yllättävän mukava myös lukemiseen. Laadukkaan näyttönsä katselukulma on riittävän laaja, eikä laitetta siis tarvitse asetella mitenkään erityisemmin optimaalisen katselukulman löytämiseksi.

Lukemisen kannalta miellyttävien yleisvalon taso on sellainen talvipäivän pilvipoutainen hämärä tai sopivan pehmeä taustavalaistus. Vaikka iPadissa onkin taustavalo, täysin pimeässä lukeminen rasittaa pitemmän päälle silmiä, ihan kuten normaali tietokonenäyttökin.

iPadin valaistu lcd-näyttö häiritsee sopivissa olosuhteissa luultua vähemmän. Teksti näyttää hyvältä, ja lukeminen tuntuu helpolta. Taustavalon voimakkuutta voi ainakin kahdessa eri lukuohjelmassa säätää erik-

e-kirjan lukulaite

seen himmeämmälle tai kirkkaammalle. Jos fontin koko on riittävän suuri, lukeminen on helppoa ja teksti näyttää hyvältä.

Hitaasti lukiessa ja asioita samalla mietiskellessä tulee ainakin laitteen oletusasetuksilla eteen pieni harmittava yksityiskohta, eli näytön automaattinen nukahtaminen, kun ruudulla ei tapahdu vähään aikaan mitään. Järjestelmäasetus on oletuksena 2 minuuttia, mikä on muuten melko sopiva aika ja säästää akkua, mutta se on lukiessa vähän turhanakin lyhyt aika.

Järjestelmäasetuksista voi valita myös pitemmän ajan, mutta mieluummin homman tekisi niin, että näytön valaistuksen ja himmenemisaajan voisi säätää mieleisekseen ohjelmakohtaisesti. Ainakin yhdessä iPadille tehdyistä lukuohjelmista tämä toimiikin, mutta ei kaikissa.

iBooks on kokonaisuutena ihan mukava lukuohjelma, jota on miellyttävä ja helppo käyttää. Ohjelman Kirjasto-osa on tyylikä, ja ohjelma toistaa myös pdf-dokumentit miellyttävästi. Harmi vaan, että itse iBooks

-kirjakaupan valikoima on ainakin Suomen osalta vielä varsin vaatimaton moneen muuhun online-kirjakauppaan verrattuna.

Luin kirjoja iPadissa kolmella eri lukuohjelmalla, joista Stanza nousi suosikiksi, ainakin teknisesti. Tosin iBooks nousi muuten miellyttävämman olemuksensa ansiosta lähes tasoihin. Kolmas kokeiltu, eli Kindle for iPad ei sekään mitenkään huono ollut, mutta hieman yllättäen tuosta Kindlen ohjelmasta tulikin suosikkini nimenomaan iPhone:ssa.

iPadin paras ominaisuus lukulaitteena onkin siihen saatavien ohjelmien valikoima ja sitä kautta sisällön helppo saatavuus. Teknisesti iPad ei ole paras mahdollinen kirjojen lukulaite.

Kolikön kääntöpuoli

Tähän asti siis tilanne on näyttänyt varsin lupaavalta iPadin kannalta. Homma on iPadilla ihan mukavaa, mutta vain ihanteellisissa olosuhteissa. Voittopuoleisesti myönteinen kuva iPadilla lukemisesta alkaa hiukan himmentyä lukusession venähtäessä pitemmäksi. Kuten tavallisen kirjan kanssa helposti käy. iPadin heikkouksista lukulaitteena nousee kaksi asiaa ylitse muiden.

Koko ja paino

Ainakin keskikokoisilla kourilla varustettu miespuoleinen lukija pystyy kyllä lukemaan myös yhdellä kädellä,

iPadin kanssa saa katselukulman ja lukupaikan kanssa olla tarkkana myös sisällä. Kirkas lukuvalo tai ikkunasta tuleva päivänvalo peittoaa helposti iPadin taustavalon.

mutta ennenpitkää tuota lukukättä alkaa painamaan. Lukuasentoa joutuu vaihtamaan tuon tuosta, jos käsivarsille ei saa tukea.

Kahden käden otteella laitteen saa suht mukavasti kämmenien väliin siten, että peukaloilla voi hoitaa sivujen kääntelyn, mutta laitteen painon takia miellyttävän lukuasento on pitemmän päälle kädet ja laite alhaalla sylissä tai jotain muuta tukea vasten. Silloin taas ruutu tahtoo tulla niskan ja hartialihasten kannalta turhan alas ainakin istuma-asennossa. Sama homma vaikka makuulla lukiessa. Mukavin lukuasento on sellainen, missä iPadia ei tarvitse kannatella käsien varassa. Istuesssa laite tai käsi pitäisi saada tuetuksi kyynärtuelle, tyynylle tai vaikka pöydälle. Siitä tulee sitten omat ongelmansa,

Sony Readerin näytöllä tekstiä on miellyttävä lukea myös suorassa auringonpaisteessa, ja katselukulma on riittävän laaja. Heijastelua ei juuri esiinny.

laitteen näyttöön liittyen.

Joka tapauksessa pitempää luku-urakkaa varten iPad on turhan painava.

Tätä kirjoitettaessa toisen sukupolven iPad on jo julkaistu, ja speksien mukaan se on hiukan kevyempi ja kolmanneksen ohuempi kuin ensimmäinen versio. Tosin alkuperäisen iPadin paksuus on selvästi pienempi haitta kuin sen paino. Painoero ei ole kovin iso, joten ero ei ilmeisesti ole kovin merkittävä iPad 2:n hyväksi.

Näyttö

Näytön huonot puolet alkavat tulla esiin, kun tuo aiemmin mainittu yleisvalaistus ei olekaan enää optimaalinen. iPadin näyttö on tosiaan miellyttävä, kuva terävä ja katselukulma laaja, mutta todella kiusalliseksi ongelmaksi muodostuu pian sen kiiltävä pinta.

iPadin kiiltävä pinta heijastaa kaikki siihen osuvat valopisteet kuin peili, joten pöydän ääressä tai sopivan puolihamarässäkin lukiessa pitää laitteen katselukulma sovittaa siten, että mahdolliset lamput tai kirkaat ikkunat eivät heijastu ruudulta. Toisinaan helpommin sanottu kuin tehty, etenkin jos valonlähteitä on useampia. Auringoisella säällä ulos mentäessä tilanne onkin sitten lähes toivoton.

Yksi ratkaisu voisi ainakin syksyllä ja talvella olla pimeässä lukeminen. Kokeilin sitäkin parina iltana. Näy-

Sormenjäljet ja kiiltävän pinnan heijastelu tekevät lukemisesta haastavaa jopa helmikuun kelmeässä auringonvalossa.

tön kirkkautta voi kyllä säätää himmeämmäksi ja ajastetun nukahtamisen saa siirrettyä, mutta siitä huolimatta homma ei ollut kovin mielekkästä. Pimeässä lukeminen rasittaa silmiä, ja pitempään harrastettuna se heikentää näkökykyä.

Kirkaassa auringonpaisteessa iPadilla lukeminen onnistuu jotenkuten, mutta se käy työstä. Pääasiallinen syy on luonnollisesti nuo kiiltävästä pinnasta aiheutuvat heijastukset, mutta se ei ole ainoa ongelma.

Suorassa vastavalossa luettava sivu näkyy huonosti. Kiiltävä pinta toimii kuin peili, josta lukijan oma naama näkyy selvemmin kuin teksti, jos naamaansa ei saa varjoon. Vaikka omaan kuvajaiseensa olisi kovasti tykästynyt, kyllä se tahtoo vaan häiritä itse lukemiseen keskittymistä. Samoin kuin kaikki muu kasvojen takaa heijastuva. Mitä kirkkaampi paiste, sitä pahemmin naama loistaa ruudulta, ja sitä huonommin teksti erottuu.

Myötävalossa tilanne on vielä haasteellisempi. Tekstin luettavuutta haittaavat tuon peilimäisen suoran pintakiillon lisäksi värilliset heijastumat lcd-näytöstä, suora auringonvalon häikäisy sekä näytöllä mahdollisesti olevat sormenjäljet. Mitä enemmän sormenjälkiä, sitä hankalampi lukea ja kammottavampi katsoa. Mikrokuituliina on parempi pitää aina lähettävillä.

90 asteen sivuvalossa luettavuus ei juuri parane, koska taivaan, pilvien ja lukijan omien kasvojen aiheuttamat heijastumat sekä taustavalosta huolimatta tumma näyttöruutu tekevät tekstin lukemisesta jopa työlämpää kuin suorassa myötävalossa.

Ainakin omalla kohdalla auringonpaiste sai aikaan sen, että jo parin minuutin lukusessio oli tarpeeksi, ja keväistä aurinkoa hyödynsi mie-

luummin D-vitamiinin ihonalaiseen tuotantoon silmät kiinni.

Taidan siis jättää iPadin suosiolla kotiin, kunhan kesä reissuineen taas alkaa. Tuo Kindlen mainosvideosta tuttu vihjaus iPadin hyödyttömyydestä auringossa näyttää pitävän täysin paikkansa. iPad on varjoisten paikkojen ja sisätilojen yleislaite.

Entäs sitten se toinen niistä alkuperäisistä kysymyksistä, korvaako iPad erillisen e-kirjojen lukulaitteen?

– No ei ainakaan ulkona auringossa, mutta noin muuten homma vaikuttaa edelleen lupaavalta. Siis ennen e-ink -laitteen kokeilua.

Erillinen e-ink lukulaite (SonyPRS-650)

E-ink -näyttöisten lukulaitteiden buumin maailmalla aloitti verkkokauppa Amazonin Kindle eReader. Koska Kindlen malleja ei Suomessa löydy kaupan hyllyltä, e-ink lukulaitteen virkaa tässä vertailussa toimitti toiseksi yleisin merkki eli Sony Reader, malliltaan PRS-650.

Tätä mallia, samoin kuin paria muutakin Sonyn lukulaitetta löytyy suht helposti kotimaisista kaupoista, ja niissä toimivat ePub-kirjojen lisäksi mm. pdf-, rtf- ja doc-muotoiset tiedostot, joita on runsaasti tarjolla useassa eri paikassa. Myös ilman drm-suojausta, ja ilmaistarjontaa löytyy helposti. Kindlessä puolestaan toimivat vain Amazon.comista hankitut Kindle-kirjat.

Sony Readerille on myös olemassa oma Reader-kirjakauppa, mutta se jää tämän testin osalta käsittelemättä. Laitteeseen saa tosiaan helposti sisältöä muualtakin.

Sonyn PRS-650 mallissa on kuuden tuuman kosketusnäyttö, jossa sivu vaihtuu ja valikot toimivat samanlaisilla sormiliikkeillä kuin iPadissäkin. Siinä on lisäksi erilliset navigointinappulat sekä laitteen oikeaan kylkeen piilotettu osoituskynä. Lisäksi laitteen mukana tulee kätevä sanakirja.

Sony on pelkkäsi lukulaitteeksi varsin sopivan kokoinen. Moni tavallinen kirjakin painaa enemmän kuin Sonyn lukulaite. Näytön tausta on miellyttävä, hitusen vaalean harmaa. Näytön pintaa ei ole kiillotettu sileäksi eikä siis heijastele kuten iPadissa.

Laitteen mukana tulevan Reader-ohjelman asennus Macille on tavanomainen prosessi, eikä ohjelman toimivuudessa näyttäisi olevan ongelmia.

Kirjat ladataan Sonyyn tietokoneelta USB-kaapelin avulla. Lisäksi siinä on paikka sekä SD-muistikortille että Sonyn Memory Stickille, joten sisällön lisäys ja liikuttelu onnistuu myös muistikorteilla. Normaalien virta- ja navigointinappuloiden lisäksi laitteessa on myös kuuloke-liitäntä musiikin kuuntelua varten.

Ensimmäinen elämys e-ink-näytön päivityksestä on hiukan hämentävä, kun sivua vaihdettaessa koko näyttö mustuu negatiiviksi vajaan sekunnin ajaksi, jolloin sisältö renderoidaan uusiksi. Mitään hienoja iBooksista tuttuja sivunvaihtoeffektejä on siis turha toivoa, mutta mitäs pienistä. Sisältö on animaatioilla kikkailuja tärkeämpi juttu.

Siinä e-ink-näytöllä varustettu Sony pääseeikin sitten loistamaan. Jo ensimmäisen sivun lukemisen jälkeen on selvää, että tuo äskeinen vastaus menee uusiksi. Juuei, ei ole iPad ihan sama asia kuin erillinen lukulaite.

Vaikka iPadilla lukeminen oli ensialkuun ihan ok, on kirjan lukeminen Sonyn e-Ink-näytöltä silti vielä ihan eri juttu. Tuon e-musteen ansiosta teksti on näytöllä kuin se olisi siihen näytön pintaan painettu. Kuin perinteistä kirjaa lukisi. Näytössä ei ole taustavaloa, joten se ei vilku eikä rasita silmiä. Katselukulma ei juuri vaikuta tekstin luettavuuteen.

E-muste ”elää” vain silloin kun sivua vaihdetaan. Sivua ei myöskään himmene eikä teksti häviä näytöltä liian nopeasti. Akku ei kulu taustavalon takia kuten iPadissa, vaan virtaa kuluu ainoastaan sivunvaihdon ajan.

Laitte on miellyttävän kevyt, joten pitkäkään luku-urakka ei tunnu missään. Se on toisinaan jopa helpompaa kuin perinteisen kirjan lukeminen. Ero iPadiin on selvä.

Sonyn näytön pinta on ehkä aavistuksen turhan kiiltävä, mutta pintakäsittelynsä ansiosta se ei heijastele, eikä lukeminen kirkkaassa auringonpaisteessaan tuota hankaluuksia. Elämys on samanlainen, kun lukisi jotain laadukkaalle kuvakirjan paperille painettua tekstiä. Näytön vaalean harmaa tausta toimii mukavasti, eikä häikäistymistä tai silmien väsymistä juuri huomaa.

Sonyn akun kestävyys näyttää olevan erinomainen. Laitte on ollut nyt käytössä kolmisen kuukautta, eikä sitä ole käyttöönoton jälkeen ladattu kuin kerran, eikä silloinkaan täysin tyhjenneen akun takia. Sonyssa on automaattinen virrankatkaisu, joka nukuttaa laitteen, kun se jää riittävän pitkäksi aikaa käyttämättä.

Lisäksi sen saa kokonaan virrattomaksi, jos sitä ei ole tarkoitus käyttää useampaan kuukauteen. Kun virta katkeaa ja näytölle jää yksi unitilan kolmesta taustakuvasta, se säilyy näytöllä parikin päivää ennen kuin näyttö tyhjenee kokonaan.

Sonyn kuten muidenkin e-kirjojen lukulaitteiden puutteet ovat iPadiin verrattuna ilmiselvät, eli laitteilla ei juuri muuta tehdä kuin luetaan kirjoja ja kuunnellaan satunnaisesti taustamusaa siinä samalla. Eikä lukeminen siis onnistu ilman ulkoista valonlähdettä, ja värikuvatkin näkyvät vain mustavalkoisina, ainakin toistaiseksi.

Mutta vaikka ne osaavat vain yhden asian, ne tekevät sen yhden asian hyvin, paremmin kuin iPad ja muut monitoimilaitteet.

Korvaako iPad siis vaikka tämän Sonyn lukulaitteen?

-Ei aivan. E-ink lukulaite on ihan omaa luokkaansa, kun kyseessä ovat e-kirjat ja hiukan pitemmät luku-urakat. Niin ulkona kuin sisällä.

Yhteenveto

Moni hankkii iPadin myös e-kirjojen lukulaitteeksi, mutta juuri siinä tehtävässä iPad ei ole parhaimmillaan. Muilta ominaisuuksiltaan iPad on oiva peli. Se soveltuu kyllä mainiosti vaikka sähköisten aikakauslehtien, Flipboardin ja vastaavien lukemiseen, mutta oikeiden kirjojen lukemisessa se ei vedä vertoja erilliselle lukulaitteelle, jossa on e-Ink-näyttö.

Vaikka värikuvat näyttävät paremmilta iPadin näytöllä, toimii Sonyn lukulaite varsinaisen sisällön osalta selvästi paremmin.

Olen silti varsin tyytyväinen molempiin vekottimiin. Lueskelen erilaisia lyhyempiä tekstejä iPadilla mm. Instapaperissa ja Flipboardissa, surffaan netissä jne. Toisena esimerkkinä iPadin kätevydestä käy vaikka se, että tämäkin tarina on kirjoitettu iPadilla. Vaihdoin vanhan Powerbookini iPadiin.

Mutta jos tarkoitus olisi lukea kokonainen kirja tai ylipäätään yli 30-sivuinen tekstitiedosto, en juuri miettisi kummalla haluaisin sen mieluummin lukea. Valinta olisi ilman muuta e-Ink-näyttöinen Sony, varsinkin jos tarkoitus olisi lukea myös päivänvalossa, reissussa ja ulkosalla.

Digitaalisten kirjojen invaasio on maailmalla hyvässä vauhdissa, ja paperikirjojen myynti on jo laskenut. Pikkuhiljaa trendi löytää tiensä myös Suomeen. Ulkomailta hankitun kirjallisuuden osalta e-kirja on jo nyt kätevin ja edullisin.

Kätevydestään ja iBooks-, Kindle- ym. ohjelmista huolimatta en suosittelisi iPadin hankkimista nimenomaan e-kirjojen lukulaitteeksi, vaan paremminkin läppärin korvikkeeksi.

Paljon kirjoja lukevalle suosittelisin lämpimästi Sonya tai jotain muuta vastaavaa e-kirjojen lukulaitetta. Silmäsi ja kätesi tulevat kiittämään valintaasi - niin tekivät minunkin. ✨

Erkki Juurus

iDay Oulu 6.8.2011

Tapahtuma järjestettiin Oulussa kulttuuritalo Valveen tiloissa fiMUG ry:n ja paikallisten vapaaehtoisten yhteistyönä.

LASEROI OMPPUSI MacBook Pro, iPod, MacBook Air tai iPad

Mustapekka.fi tarjoaa Pohjoismaissa ainoana toimijana laseroinnin Apple laitteeseesi. Palvelumme poikkeaa aiemmin tarjotuista siten, että pelkän tekstin sijaan saat meiltä laitteeseesi **MITÄ HALUAT**. Laitteeseesi tehtävä grafiikka voi olla esimerkiksi yrityksesi logo tai muu kuviointi. Laserointimme on pysyvä ja erittäin tarkka, antaen suojaa ja yksilöllisyyttä laitteellesi. Teemme laserointeja myös muilta toimijoilta hankittuihin laitteistoihin.

Lähetä meille haluamasi kuva. Lähetämme takaisin luonnoksen tulevasta laseroinnistasi. Voit myös suunnitella luonnoksen verkkosivuiltamme löytyvillä sapluunoilla.

Turvamerkintä

Turvamerkintä suojaa varkaudelta ja katoamiselta

Laseroitu turvamerkintä laitteessasi takaa omistatietojen löytyvyyden katoamis- ja varkaustapauksen sattuessa. Merkitsemiseen käytettävä lasertekniikka jättää pysyvän merkinnän, joka antaa todellisen suojan varkautta vastaan. Käytössä on mm. QR code viivakoodimerkintä, joka on helppo lukea viivakoodilukijoilla tai kamerapuhelimilla. Tervetuloa laserointipisteeseemme keskustelemaan lisää. Ruoholahdenkatu 8, Helsinki.

(mcare Oy:n tiloissa)

Esimerkki turvamerkinnästä

fIMUG

fIMUG ry:n tarkoitus on edistää Apple-tietokoneiden, -ohjelmien ja -laitteiden käytöstä kiinnostuneiden yhteistoimintaa, tiedonvälitystä sekä tietotekniikan hyödyntämistä. Tarkoituksen toteuttamiseksi yhdistys järjestää käyttäjätapaamisia, esitelmä- ja tiedotustilaisuuksia, tapahtumia, koulutusta ja matkoja sekä ylläpitää keskustelupalstaa, julkaisee jäsenlehteä, sähköisiä tiedotteita ja uutisia.

JÄSENEKSI LIITTYMINEN:

Liittyminen on helppoa; voit joko käyttää www-sivuillamme olevaa lomaketta tai ottaa yhteyttä sihteeriin.

JÄSENMAKSUT 1.1.2011 ALKAEN:

Aikuiset 32 euroa/12kk
Päätoim. opisk. ja eläkel..... 32 euroa/12kk
Nuoriso (alle 16 v.) 32 euroa/12kk
Oppilaitos- ja yhteisöjäsenyys..... 770 euroa/12kk

YHTEYSTIEDOT

fIMUG ry.
PL 48
00441 HELSINKI
Järjestösihteeri Pia Parkkonen
Puhelin 041 535 7224 ma ja to klo 10–14,
sihteeri@fimug.fi

FIDISKIN YLLÄPIDON VIKAPÄIVYSTYS

Puhelin 045 130 5445 ark. klo 17–22, la klo 13–18

fimug.fi/otayhteyttä
fimug.fi/liity

<http://fimug.fi/>

Työttömyyden alkaessa sinulta edellytetään tietynpituista työttömyyskassan jäsenyyttä saadaksesi ansiosidonnaista päivärahaa. Ammattiliittoon liittyessä liityt samalla myös kassaan sekä saat päälle kaikki liiton edut, joita et saa työttömyyskassasta.
Yksi liittyminen - kaksi jäsenyyttä!

MaMa ry on oikea osoite sinulle, jos teet duuniasi markkinointiviestinnän, -tutkimuksen tai digimedia-alan työpaikassa tai opiskelet kyseisiä aloja. Free-pohjaltakin onnistuu.

E >
TOIMIHENKILÖLIITTO ERTO
MaMa on ERTOn jäsenyhdistys.

Lisätietoja ja liittymisohjeet: www.mama.fi

MAMA ry
Luovasti liitossa

Tapahtumat

Seuraa tapahtumakalenteria
<http://fimug.fi/tapahtumat>

Mac-peruskurssi Helsingissä

1.10.2011 klo 10.00–16.00

Office for Mac Oulussa

8.10.2011 klo 10.00–16.00

Kouluttajana Eija Lakso.

Valokuvausretki ammattilaisopastuksella Helsingissä

8.10.2011 klo 10.00–16.00

Valokuvausretki ammattilaisopastuksella tehdään Seurasaareen. Oppaana valokuvaaja Harri Ahola.

Appleklubi Helsingissä – iPhone, iPad ja iOS 5

12.10.2011 klo 18.30

Pop-musiikkikoulu 1.0 Helsingissä

22.10.2011 klo 10.00–16.00

Pop-musiikkikoulussa perehdytään musiikin tekemiseen eri ohjelmilla. 1.0 kurssilla tutustutaan mm. GarageBand-ohjelmaan. Kouluttajana Mikael Suomela.

iMovie-kurssi Helsingissä

29.10.2011 klo 10.00–16.00 Kouluttajana Mikael Suomela.

Photoshop-peruskurssi Helsingissä

5.11.2011 klo 10.00–16.00 Kouluttajana Tuike Ekroos.

Appleklubi Helsingissä – OS X Lion ja iCloud

8.11.2011 klo 18.30

Mac-peruskurssi Helsingissä

12.11.2011 klo 10.00–16.00

iWork-kurssi Oulussa

12.11.2011 klo 10.00–16.00 Kouluttajana Eija Lakso.

iLife-kurssi Oulussa

19.11.2011 klo 10.00–16.00 Kouluttajana Eija Lakso.

Mac-jatkokurssi Oulussa

3.12.2011 klo 10.00–16.00 Kouluttajana Eija Lakso.

Pikkujoulut Allotriassa Helsingissä

13.12.2011 klo 18.30

Lisäksi pidetty 6.8. iDay-tapahtuma ja Mac-peruskurssi 24.9. Oulussa.

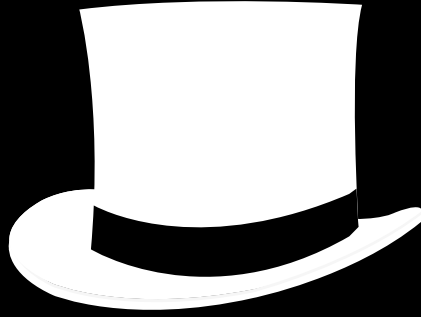
Appleklubit: Ravintola Allotria, Hämeentie 68, 00550 HELSINKI, allotria.fi

Kurssipaikka Helsingissä: Musiikkikoulu Malmi-Itäkeskus, Viljatie 4 D 1. krs/3. krs, 00700 HELSINKI, <http://www.musakoulu.net/opetuspaikat.html>

Kurssipaikka Oulussa: Kulttuuritalo Valve, Hallituskatu 7, 90100 OULU, kulttuurivalve.fi

* . D054 *

mustapekka.fi

Apple-kauppias verkossa